Technische vragen D66

Agendapunt 5.1 Beleidskeuzes rondkomen 2026-2030

Algemene raadscommissie dinsdag 14 oktober 2025

Beste raadsleden,

Fractie D66 heeft op 7 oktober 2025 technische vragen gesteld over agendapunt 5.1 Beleidskeuzes rondkomen 2026-2030.
Onderstaand treft u de vragen en antwoorden aan. Deze zijn gepubliceerd in IBabs.

1. Is het beleidsplan rondkomen 2026-2030 al beschikbaar?
   a. Zo ja, kunt u het bij de stukken voegen?
   b. Zo nee, hoe kunt u dan een inschatting maken van de extra kosten die dit beleidsplan op zal leveren?

   Antwoord:
   1a. Nee. Het beleidsplan *Samen sterk in rondkomen, bouwen op wat werkt 2026–2030* wordt in december aan de raad aangeboden.

   1b. het nieuwe beleidsplan bouwt voort op de *Beleidsvisie Rondkomen 2021–2025*. De koers blijft hetzelfde, maar we leggen meer nadruk op preventie, beter bereik, samenwerking met partners en scherper sturen op resultaten. Deze speerpunten komen voort uit de meningsvormende bespreking in de commissie in mei dit jaar.

   Daarnaast bevat het plan extra ambities. We investeren meer in een wijk- en doelgroepgerichte aanpak, verbeteren de toegang tot hulp met één duidelijk loket en versterken de samenwerking met partners, vrijwilligers en ervaringsdeskundigen. We onderzoeken automatische toekenning van regelingen, starten een proef met sociaal raadslieden en willen graag een specifieke aanpak voor jongeren met schulden. Ook verbeteren we de monitoring, zodat we beter zicht krijgen op resultaten voor inwoners.

   De financiële gevolgen van alle gewenste accenten bedragen in totaal circa **€** 347.000 per jaar. In het raadsvoorstel over de keuzemogelijkheden is nu uitgegaan van € 130.000 voor het vergroten van het bereik van inkomensondersteuning en € 30.000 voor extra inzet op preventie.

   Het resterende bedrag van ongeveer € 187.000 per jaar betreft aanvullende accenten, zoals het Jongeren Perspectief Fonds, laagdrempelige mondzorg en het beschikbaar stellen van menstruatieproducten. Afhankelijk van de keuze van de raad kan hiervoor extra inzet worden gedaan, zodat we meer kunnen realiseren dan alleen de accenten die nu binnen het beschikbare financiële kader passen.

2. Kunt u een toelichting geven op de nieuwe maatregelen + kosten benoemd in het ‘financieel overzicht’ die maken dat we in 2029 bijna drie ton aan tekorten hebben op het budget rondkomen? Hoe verhoudt de impact en het belang van deze maatregelen zich tot de zeven bezuinigingsopties?

   Antwoord:
   Het structurele tekort van € 293.000 in 2029 ontstaat door:

- Tekort bij voortzetting huidig beleid	€ 133.000
- Vergroten bereik inkomensondersteuning (van 62.naar 65%)	€ 130.000
- Extra inzet op preventie (financiële educatie scholen en wijken)	€ 30.000

Om deze kosten binnen het budget Rondkomen te dekken, is een overzicht met keuzemogelijkheden opgesteld. Soms is één keuze voldoende om het tekort op te vangen, in andere gevallen zijn meerdere keuzes nodig.

De zeven keuzes zijn bedoeld om financiële ruimte te creëren binnen een krap budget. Deze kunnen echter ook gevolgen hebben voor inwoners of de uitvoering. De raad weegt daarmee twee kanten af: investeren in accenten die inwoners vooruithelpen én keuzes maken om de begroting sluitend te houden.

De nieuwe accenten dragen bij aan het versterken van bestaanszekerheid, beter bereik van inwoners en het voorkomen van geldzorgen. Ze sluiten daarmee aan op de doelstellingen van het beleidsplan *Samen sterk in rondkomen 2026–2030*.

3. Tijdens de commissievergadering van 6 mei 2025 gaf de wethouder aan dat de 'open-einde regeling' zoals die nu gehanteerd wordt bij het domein rondkomen een ongewenste situatie is, en dat dit "meer transparant en inzichtelijk" gemaakt zal worden (zie commissieadvies).
   a. Betekent dit dat we in de periode '26-'30 geen gebruik zullen maken van een open-einde regeling? Is dat überhaupt technisch mogelijk gezien de aard van de uitgaven (regelingen waarvan we op voorhand niet weten hoeveel mensen er gebruik van zullen maken)?
   b. Zo ja, betekent dit dat de kosten die voorheen in de bijstelling werden rechtgetrokken (en dus bovenop het reeds ingezette budget voor rondkomen kwamen) nu verwerkt worden in het budget rondkomen, en dat dit *de facto* een kleiner budget betekent?

   Antwoord:

   3a. Nee. Open-einderegelingen blijven ook in 2026 – 2030 bestaan. Dit zijn regelingen waarbij inwoners die aan de voorwaarden voldoen altijd recht hebben op ondersteuning. De gemeente is verplicht dit te verstrekken, ongeacht het beschikbare budget.

   Met "meer transparant en inzichtelijk" bedoelde ik dat het gebruik en de uitgaven van deze regelingen beter worden gemonitord en verwerkt in de begroting. Via de reguliere P&C-cyclus krijgt de raad daardoor eerder en duidelijker inzicht in de ontwikkeling van de kosten en het gebruik van de regelingen.

   3b. De kosten die eerder via een bijstelling aan het budget Rondkomen werden toegevoegd, zijn nu structureel opgenomen in het budget Rondkomen. Daardoor lijkt het budget gelijk te blijven, maar is er in de praktijk minder ruimte om achteraf bij te stellen.

4. Tijdens de meningvormende bespreking van 6 mei 2025, en in het bijbehorende raadsvoorstel, stelt het college net als in dit raadsvoorstel dat het budget voor 'rondkomen' beperkt is, zowel bij gelijkblijvend beleid, alsook bij het toevoegen van de nieuwe ambities die we hebben. In dat raadsvoorstel stelt het college voor om "verschillende scenario's uit te werken en deze voor te leggen aan de raad". Klopt het dat de bedoeling aanvankelijk was om niet alleen scenario's voor te leggen over wat we *niet* meer gaan doen, maar daarin ook te betrekken wat we *wel* gaan doen. Met andere woorden, brede scenario's die het mogelijk maken om in integraliteit iets te kunnen zeggen over de keuzes die we als raad willen maken?

   Antwoord:
   Niet helemaal. In het meningsvormende voorstel van voorjaar 2025 is voorgesteld om keuzescenario's uit te werken waarmee we binnen de bestaande budgetten te blijven. Daarbij is toegezegd dat het college deze keuzes aan de raad zou voorleggen, zodat de raad richting kon geven aan de actualisatie van het beleid Rondkomen.

   De raad heeft toen aangegeven welke onderwerpen belangrijk zijn om wel op in te zetten, zoals beter bereik, meer aandacht voor doelgroepen, focus op preventie, de inzet van een pauzeknop en het vereenvoudigen van communicatie en regelingen.
   Deze richting en accenten zijn verwerkt in het beleidsplan *Samen sterk in rondkomen 2026–2030*.

In dit raadsvoorstel worden nu concrete keuzes voorgelegd die nodig zijn om deze ambities binnen het beschikbare budget te realiseren. Daarbij geven we inzicht in wat die keuzes betekenen voor inwoners, uitvoering en financiën.

5. Waarom is ervoor gekozen om nu alleen zeven bezuinigingsmogelijkheden voor te leggen?

   Antwoord:
   De zeven keuzemogelijkheden laten zien hoe het beleid rondkomen binnen de bestaande budgetten kan worden uitgevoerd. De raad heeft in het voorjaar al richting gegeven aan de inhoud en accenten van het nieuwe beleid (zie ook antwoord op vraag 4).

   Het voorleggen van deze keuzes is nodig om binnen het beschikbare budget ruimte te maken voor de afgesproken accenten en nieuwe ambities uit het beleidsplan.

6. Kunt u een impactanalyse toevoegen bij deze zeven mogelijkheden?

   Antwoord:
   Bij alle zeven keuzemogelijkheden is in de stukken een toelichting opgenomen over de effecten voor inwoners, de uitvoering en de financiële ruimte. Deze toelichtingen vormen samen de impactanalyse.

   Sommige effecten zijn goed in cijfers uit te drukken, andere vooral in kwalitatieve gevolgen zoals het bereik van inwoners of de invloed op bestaanszekerheid. Zo heeft de raad het inzicht om de verschillende keuzes zorgvuldig af te wegen.

7. Als een van de mogelijke opties wordt genoemd de herijking van de subsidies. Klopt het dat we hier niet op kunnen sturen, of anders gezegd, dat we voor de opbrengsten afhankelijk zijn van de uitkomst van het proces ‘herijking subsidies’ en dit dus geen knop is waaraan we vanuit deze context kunnen draaien?

   Antwoord:
   Dat klopt. De opbrengst hangt af van de uitkomst van het proces ‘herijking subsidies’en staat nu nog niet vast. Het is dus geen knop waaraan we op dit moment kunnen draaien. Maar het is wél een knop waarover u kunt zeggen of u hiervoor open staat.

8. Als mogelijke bezuinigingsmaatregel wordt het aanscherpen van de bijzondere bijstand genoemd. Hoeveel verwacht u dat dit oplevert? En op basis waarvan? Graag toelichten—het is lastig een keuze te maken als we niet weten wat de (mogelijke) opbrengsten zijn.

   Antwoord:

   Bijzondere bijstand wordt verstrekt als iemand aan de voorwaarden voldoet en zelf niet voldoende
   geld heeft om noodzakelijke kosten te betalen die ontstaan door bijzondere omstandigheden. Daardoor is het moeilijk om vooraf in te schatten wat de opbrengst van deze beleidsmatige aanscherping is.

   De beleidsruimte om de uitgaven te beperken is bovendien beperkt. Inwoners die wettelijk aan de voorwaarden voldoen, behouden recht op ondersteuning. Een aanpassing kan alleen door bijvoorbeeld de inkomens- of vermogensgrens te verlagen, de referteperiode te verkorten, of bepaalde kostensoorten te beperken.
   De besparing ontstaat dan vooral doordat minder aanvragen worden toegekend of doordat lager vergoedingen lagen uitvallen. Op basis van signalen van andere gemeenten is het financiële effect minimaal.